

Asia: VN/6617/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollisesta torjunnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1 YLEISTÄ

Hallituksen esitysluonnoksessa on kysymys siitä, että säädettäisiin erityislaki järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollisesta torjunnasta. Laissa säädettäisiin järjestäytyneen rikollisuuden analyysikeskuksesta sekä sen tehtävistä ja toimivaltuuksista. Analyysikeskuksen tehtävänä olisi edistää järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa ja heikentää järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiä muodostamalla ja ylläpitämällä valtakunnallista tilanneymmärrystä järjestäytyneestä rikollisuudesta, luokittelemalla järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviä ryhmiä ja henkilöitä, antamalla lausuntoja ja luovuttamalla järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviä tietoja sekä tunnistamalla, kehittämällä ja jakamalla järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan parhaita käytäntöjä, toimintatapoja ja työmenetelmiä. Keskusrikospoliisi vastaisi johtavana viranomaisena analyysikeskuksen toiminnasta.

Ehdotettu uusi erityislaki edellyttää luonnoksen mukaan muutoksia henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin, rahankeräyslakiin, rahanpesun selvittelykeskuksesta annettuun lakiin, rahapelilakiin, yksityisistä turvallisuuspalveluista annettuun lakiin ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annettuun lakiin.

Esityksen tavoitteena on suojata yhteiskuntaa ja yksilöitä vakavalta ja järjestäytyneeltä rikollisuudelta tehostamalla viranomaisten tietojenvaihtoa ja analyysitoimintaa sekä ehkäisemällä laillisten yhteiskuntarakenteiden hyväksikäyttöä rikollisessa toiminnassa. Tavoite on hyväksyttävä ja sillä on kytkentä perustuslain 7 §:ssä turvattuun oikeuteen elämäänsä sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen sekä julkisen vallan perustuslain 22 §:n mukaiseen velvollisuuteen turvata perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Järjestäytyneen

rikollisuuden yhteiskunnalle aiheuttamat haitat – korruptio, harmaa talous, laillisten rakenteiden hyväksikäyttö ja väkivalta – ovat oikeushyviä, joiden suojaamiseksi hallinnollisen torjunnan keinovalikoiman kehittäminen voi olla perusteltua.

Esityksessä on kuitenkin kysymys huomattavasta uuden tyyppisestä ja nykyistä laajemmasta arkaluonteisten ja salassa pidettävien henkilötietojen käsittelystä, uuden rekisterin perustamisesta sekä sellaisen henkilöiden ja ryhmien luokittelujärjestelmän luomisesta, jolla voi olla merkittäviä tosiasiallisia ja oikeudellisia vaikutuksia yksittäisen ihmisen asemaan – myös silloin, kun häntä ei epäillä tai ole tuomittu mistään rikoksesta. Tämän vuoksi sääntelyn täsmällisyyteen, tarkkarajaisuuteen, oikeasuhtaisuuteen ja erityisesti rekisteröidyn oikeusturvaan on syytä kiinnittää erityistä huomiota.

Pidän hyvänä, että hallitus on esityksen säätämisyksikössä pitänyt suotavana saattaa esitys perustuslakivaliokunnan käsiteltäväksi. Katson kuitenkin, että myös laillisuusvalvonnan näkökulmasta on tarpeen kiinnittää huomiota jäljempänä esitettäviin seikkoihin jo tässä vaiheessa valmistelua.

2 TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN PIIRI JA LIITYNNÄN TÄSMÄLLISYYS

Ehdotetun 1 §:n mukaan keskuksen toimivaltaisia viranomaisia olisivat muun ohella Liikenne- ja viestintävirasto, Lupa- ja valvontavirasto ja Kansaneläkelaitos. Esityksen taustaosiossa (jaksot 2.4.8–2.4.10) näiden mukanaoloa perustellaan kussakin tapauksessa varsin kapealla osa-alueella: Liikenne- ja viestintäviraston osalta mm. liikenneasioiden rekisterillä ja satamien turvatoimien yhteysyksikön roolilla, Lupa- ja valvontaviraston osalta työsuojelu- ja ympäristövalvonnalla (mm. ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ja jätteenrajoituksen rahanpesukykösten tunnistaminen) sekä Kansaneläkelaitoksen osalta etuuspetosten mahdollisella yhteydellä laajempaan rikollisuuteen, viitaten lähinnä Ruotsin vastaavaan käytäntöön.

Toimivaltaisen viranomaisen asema vaikuttaa kuitenkin ehdotetussa sääntelyssä olevan jakamaton: se ei rajoitu perusteluissa kuvattuun kapeaan osa-alueeseen, vaan kattaa koko viraston lakisääteisen tehtäväkentän. Keskus saisi ehdotuksen mukaan luovuttaa tietojaan toimivaltaisille viranomaisille niiden koko lakisääteisen tehtäväkentän tarpeisiin – ei vain sen kapean osa-alueen tarpeisiin, joka yhteyden perustelee. Esimerkiksi 12 §:n 1 kohdan mukaista tietojen luovutusta toiminnan suuntaamiseksi ei ole rajattu näihin perusteluosassa mainittuihin osa-alueisiin, vaan koskee koko viraston lakisääteistä tehtävää. Esimerkiksi Lupa- ja valvontaviraston kohdalla tämä tarkoittaisi, että keskuksen tietoja voitaisiin lain sanamuodon mukaan käyttää myös varhaiskasvatuksen tai sosiaali- ja terveysalan valvontatehtävien suuntaamiseen – aloilla, joita 2.4.9-jakson perustelu ei edes mainitse.

Lisäksi ehdotetun 4 §:n 1 momentin tyhjentävässä keskuksen tiedonsaantioikeutta koskevassa tietosisältöluettelossa ei ole omaa kohtaa Lupa- ja valvontavirastolle eikä Kansaneläkelaitokselle, toisin kuin muille toimivaltaisille viranomaisille, joten niiden tietojen luovutus keskukselle jäisi kokonaan 4 §:n 2 momentin avoimen tarpeellisuus-/ välttämättömyyssäätelyn varaan.

Katson, että myönnetyn toimivallan laajuuden ja sitä perustelevan yhteyden tulisi vastata toisiaan nykyistä paremmin. Ehdotettujen 11 ja 12 §:n mukaista tietojen luovutusta (ml. toiminnan suuntaamiseksi) tulisi selkeämmin rajata näiden virastojen osalta niihin tehtävälajeisiin, joiden yhteys järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan on osoitettu. Tulisi myös arvioida ja perustella syvemmin, onko erityisesti Kansaneläkelaitoksen täysimittainen jäsenyys keskuksessa perusteltu vai riittäisikö suppeampi rooli esimerkiksi lausuntojen vastaanottajana.

3 KESKUKSEN TIEDONSAANTIOIKEUS (4 ja 5 §)

Ehdotetun 4 §:n mukainen keskuksen oikeus saada tietoja toimivaltaisilta viranomaisilta on sidottu tehtävien hoitamiseksi ”tarpeellisiin” tietoihin, ja tietosisällöt on pääosin määritelty viittaamalla asianomaisten viranomaisten henkilötietolakien tietosisältöjä koskeviin säännöksiin. Tältä osin sääntely vastaa perustuslakivaliokunnan vakiintunutta linjaa, jonka mukaan tarpeellisuuteen sidottu tiedonsaanti voidaan hyväksyä silloin, kun tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi.

Sen sijaan saatujen tietojen arviointia käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatetta vasten olisi nähdäkseni tarvetta täsmentää jatkovalmistelussa, yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohdassa säädetyn mukaisesti. Tiedonsaantioikeus on pystyttävä perustelemaan asetusta vasten ja käyttötarkoituksen muuttuessa, erityisesti tietosuoja-asetuksen 23 artiklaa vasten. Mikäli tietojen käyttötarkoitus muuttuu luovutuksen johdosta, luovutuksen edellytyksenä on, että luovutussäännös on välttämätön ja oikeasuhtainen toimenpide 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi.

Rikosasioiden tietosuojalain 2 luvussa säädetyt henkilötietojen käsittelyä koskevat periaatteet vastaavat pitkälti tietosuoja-asetuksen mukaisia periaatteita.

Analyysikeskukselle annettavaksi ehdotetuissa tiedoissa on käsitykseni mukaan osin kysymys erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvista tiedoista. Tämän vuoksi jatkovalmistelussa olisi syytä tarkemmin huomioida myös perustuslakivaliokunnan vakiintunut lausuntokäytäntö, jonka mukaan valiokunta on pitänyt mahdollisena tehdä erityisesti arkaluonteisten tietojen käyttötarkoitussidonnaisuudesta vain täsmällisiä ja vähäisiä luonnehdittavia poikkeuksia. Tällainen sääntely ei myöskään saa johtaa siihen, että muu kuin alkuperäiseen käyttötarkoitukseen liittyvä toiminta muodostuu rekisterin pääasialliseksi tai edes merkittäväksi käyttötavaksi (ks. PeVL 15/2018 vp, s. 45, PeVL 1/2018 vp, s. 4, PeVL 14/2017 vp, s. 5—6). Valiokunta on myös edellyttänyt, että tietojen käyttäminen rajoitetaan vain niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan

tarkoitukseen. Tällainen tarkoitus voi valiokunnan mukaan sinänsä liittyä myös tarkasti määriteltyjen rikosten estämiseen ja selvittämiseen, mutta ainoastaan siinä laajuudessa kuin tällä toiminnalla on kiinteä yhteys alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen. (PeVL 37/2024, kohta 14)

Lisäksi valiokunnan mielestä erityisen vakavien rikosten ennalta estämiseen, paljastamiseen tai selvittämiseen voi liittyä sellaisia painavia, perusoikeusjärjestelmäänkin palautuvia yhteiskunnallisia intressejä, jotka riittävästi perustelevat käyttötarkoitussidonnaisuudesta poikkeamista. Perustuslakivaliokunnan mielestä on näiltä osin valtiosääntöisesti mahdollista tehdä rajattuja poikkeuksia käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteeseen, mikäli huolellisesti laadittu sääntely kokonaisuutena arvioiden täyttää perus- ja ihmisoikeuksien vaatimukset ja on yhteensopivaa EU-oikeuden asettamien vaatimusten kanssa. (PeVL 23/2022 vp, kohta 23)

Arvioimatta tarkemmin ehdotusta kunkin yksittäisen ehdotetussa 4 §:ssä tarkoitetun tiedon osalta, totean pitäväni kysymyksen alaisena, täyttyykö kaikkien 4 §:ssä mainittujen tietojen kohdalla edellytys siitä, että käyttötarkoitussidonnaisuudesta poikkeaminen olisi vähäistä taikka että toiminnalla olisi kiinteä yhteys alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen.

Ehdotetun 5 §:n mukaan keskuksella olisi keskuksessa työskentelevän päällystöön kuuluvan poliisimiehen pyynnöstä oikeus saada viranomaiselta, julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä ja yksityiseltä yhteisöltä muita 3 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ”välttämättömiä” tietoja maksutta ja salassapitosäännösten estämättä. Vaikka tiedonsaanti on sidottu välttämättömyysvaatimukseen, on edeltäjäni kiinnittänyt lausunnossaan (EOAK/4126/2025) aivan oikein huomiota siihen, että myös välttämättömyyteen sidottu mutta sisällöltään täysin yksilöimätön tiedonsaantioikeus voi jäädä perustuslakivaliokunnan tarkoittaman täsmällisyysvaatimuksen kannalta ongelmalliseksi, kun tietoihin oikeutettu viranomainen omine tarpeineen syrjäyttää ne perusteet ja intressit, joita tiedot omaavaan tahoon kohdistuvan salassapidon avulla suojataan (PeVL 15/2018 vp).

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan mitä täydellisemmin tietojensaantioikeus kytketään säännöksissä asiallisiin edellytyksiin, sitä todennäköisemmin yksittäistä tietojensaantipyyntöä joudutaan käytännössä perustelemaan. Myös tietojen luovuttajan on tällöin mahdollista arvioida pyyntöä luovuttamisen laillisten edellytysten kannalta. Tietojen luovuttaja voi lisäksi kieltäytymällä tosiasiallisesti tietojen antamisesta saada aikaan tilanteen, jossa tietojen luovuttamisvelvollisuus eli säännösten tulkinta saattaa tulla ulkopuolisen viranomaisen tutkittavaksi. Tämä mahdollisuus on tärkeä tiedonsaannin ja salassapitointressin yhteensovittamiseksi (PeVL 12/2014 vp, s. 2/II—3/I ja PeVL 62/2010 vp, s. 3/II—4/I ja niissä viitatu lausunnot).

Pidän tarpeellisenä, että jatkovalmistelussa arvioidaan, voidaanko 5 §:n tietosisältöä tai sen käyttöalaa täsmentää esimerkiksi rajaamalla säännös koskemaan tiettyjä salassapitoperusteita tai edellyttämällä, että pyyntö perustellaan yksilöidysti. Arvioinnissa on syytä huomioida tietosuojasääntelyn tavoitteet siitä, että viranomaisten tietojenluovutuspyyntö olisi aina tehtävä

kirjallisesti, se olisi perusteltava, sen olisi oltava tilapäinen ja se ei saisi koskea koko rekisteriä tai johtaa rekisterien yhteenliittämiseen (rikosasioiden tietosuojadirektiivin resitaali 22 ja yleisen tietosuojasetuksen resitaali 31).

4 TIETOJEN LUOKITTELUSTA

Ehdotetun 7 §:n mukaan keskus voisi tekemänsä analyysin perusteella luokitella tietyn ryhmän järjestäytyneeksi rikollisryhmäksi, kehittyväksi rikollisryhmäksi tai erityisen vaaralliseksi järjestäytyneeksi – rikollisryhmäksi, samoin kuin rikollisverkostoksi, sekä luokitella tietyn henkilön järjestäytyneeseen rikollisuuteen kuuluvaksi henkilöksi. Luokittelusta päättäisi keskuksessa työskentelevä päällystään kuuluva poliisimies kirjallisella päätöksellä.

Luokittelukriteerit on kauttaaltaan sidottu ilmaisuun ”voidaan perustellusti olettaa”. Kysymys on näyttökynnyksestä, joka on lähempänä rikoksen estämisen tai paljastamisen edellytyksiä kuin esimerkiksi esitutinnan aloittamiskynnystä, mutta jota sovelletaan tässä ryhmä- ja verkostotason ilmiöihin sekä osin tulevaisuuteen suuntautuvaan arvioon (7.1 §:n 2 kohdan mukainen ”kehittyvä rikollisryhmä”, jonka ”voidaan perustellusti olettaa olevan kehittymässä” 1 kohdassa tarkoitetuksi järjestäytyneeksi rikollisryhmäksi). Tällaiseen kaksinkertaiseen todennäköisyysarvioon perustuva luokittelu jättää käytännössä huomattavan harkintavallan yksittäiselle virkamiehelle, eikä esitysluonnoksen perusteluista käy riittävän yksiselitteisesti ilmi, millä konkreettisilla tosiseikoilla ja millä näytön asteella olettamien voidaan katsoa täyttyvän.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti edellyttänyt, että arkaluonteisten tietojen käsittely rajataan täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään (mm. PeVL 51/2018 vp, PeVL 3/2021 vp), ja että sääntelyn kattavuus, täsmällisyys ja tarkkarajaisuus korostuvat erityisesti silloin, kun on kyse rekisteröitävien tietojen sisällöstä, käyttötarkoituksista ja tietojen luovutettavuudesta. Nähdäkseni luokittelukriteerien – erityisesti 1 momentin 2 kohdan ”kehittyvän rikollisryhmän” – täsmällisyyttä ja ennakoitavuutta on jatkovalmistelussa vielä tarkasteltava, jotta luokittelu ei perustu liian väljään tai moniportaiseen todennäköisyysarvioon.

Samalla esimerkiksi ehdotettu järjestäytyneen rikollisryhmän määritelmä olisi ehdotuksen mukaan jossain määrin laajempi kuin rikoslain 6 luvun 5 §:n 2 momentissa määritelty järjestäytyneen rikollisryhmän käsite (s. 81), joka käsitykseni mukaan jo sellaisena on oikeuskäytännössä osoittautunut tulkinnanvaraiseksi. Tämän johdosta ehdotus ei käsitykseni mukaan ole ainakaan omiaan edistämään sääntelyltä edellytettävää täsmällisyyttä.

5 OIKEUSTURVAJÄRJESTELYISTÄ

Perusoikeuksia rajoitettaessa on huolehdittava riittävistä oikeusturvajärjestelyistä.

Keskukselle ehdotetaan säädettäväksi oikeus luokitella henkilöitä järjestäytyneeseen rikollisuuteen kuuluviksi henkilöiksi. Luokittelun oikeusvaikutukset konkretisoituisivat erityisesti tapauksissa, joissa keskus antaisi luokittelun pohjalta lausuntoja muiden viranomaisten lupaharkinnan, lupavalvonnan ja muiden hallinnollisten menettelyiden tueksi. (s. 57)

Esitysluonnoksen mukaan luokittelulla voi olla huomattavia tosiasiallisia oikeusvaikutuksia: luokitteluun perustuva lausunto voi esityksen omanakin toteamuksen mukaan (s. 57) ”käytännössä muodostaa luvan myöntämiselle tai voimassaololle ehdottoman esteen”, jos näin säädetään lupa-asiaa koskevassa erityislainsäädännössä (esim. 5. lakiehdotus, rahapelilaki). Tästä huolimatta rekisteröidyn oikeuksia on rajoitettu ehdotetussa 18 §:ssä, jonka mukaan rekisteröidyn oikeuksia käytettäisiin tietosuojavaltuutetun välityksellä, ja asianosaisjulkisuutta rajoitettaisiin ehdotetussa 19 §:ssä, jolloin kieltäytymistapauksissa oikeusturvakeinona olisi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukainen menettely.

Perustelujen (s. 103) mukaan merkittävä osa luokiteltuja henkilöitä, muita henkilöitä ja yleisesti järjestäytyneen rikollisuuden toimintaa koskevista tiedoista on sellaisia, että suora tarkastusoikeus ei ole mahdollinen muun muassa eri henkilöiden turvallisuudesta ja operatiivisista salaustarpeista johtuvista syistä.

Itse luokittelupäätökseen (7 §:n 4 momentti) ei esitysluonnoksessa ehdoteta erillistä muutoksenhakumahdollisuutta. Oikeusturva toteutuisi esityksen mukaan välillisesti vasta siinä yhteydessä, kun luokitteluun perustuva lausunto vaikuttaa johonkin myöhempään hallintoasiaan – esimerkiksi lupa-asiaan – jonka käsittelyn yhteydessä asianosainen voi riitauttaa lausuntoon sisältyvät tiedot muutoksenhaun kautta.

Siinä tapauksessa, että keskuksen lausunnon perusteella henkilö saisi kielteisen päätöksen hallinnollisessa menettelyssä, hänellä on mahdollisuus muutoksenhakuun hallintotuomioistuimeen. Mikäli lausuntoon sisältyy muita kuin asianosaisjulkisia tietoja, lausunnon kohteen oikeuksia turvaa viime kädessä hallintotuomioistuimen suljettu käsittely, jossa tuomioistuimella on pääsy myös asianosaisen tiedon-saantioikeuden osalta rajoitettuun tietoon (s. 130).

Tämä ratkaisu ei kuitenkaan kata kaikkia niitä tilanteita, joissa luokittelutieto tosiasiaa vaikuttaa henkilön asemaan. Keskuksen rekisterin tietoja voidaan ehdotettavien 11–15 §:ien nojalla luovuttaa esimerkiksi toiminnan suuntaamiseksi, kansainvälisessä tiedonvaihdossa taikka kriittisen infrastruktuurin suojaamiseksi ilman, että näihin luovutuksiin liittyy asianosaisjulkisuutta tai muutoksenhakua lainkaan. Myöskään pelkkä rekisteröinti 8 §:n perusteella – esimerkiksi 8 §:n 2 momentin 4 tai 6 kohdan nojalla henkilön oletetun yhteydenpidon tai tietolähdeaseman perusteella

– ei sinänsä avaudu rekisteröidylle millään tavalla, jos siitä ei koskaan laadita 10 §:n mukaista lausuntoa.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi, ja 2 momentin mukaan oikeus hakea muutosta on turvattava lailla. Kun luokittelu voi esityksen oman kuvauksen mukaan muodostua tosiasiallisesti ehdottomaksi esteeksi luvan saamiselle tai voimassaololle, on kysymys mielestäni juuri sellaisesta rekisteröidyn oikeuksia ja velvollisuuksia koskevasta ratkaisusta, jonka osalta oikeusturvan tulisi olla aukoton jo luokitteluvaiheessa eikä vasta mahdollisen myöhemmän, luokittelusta mahdollisesti vuosienkin kuluttua tehtävän lausunnon yhteydessä.

Tarkastusoikeuden epääminen ja rekisteröidyn oikeuksien kanavoiminen yksinomaan tietosuojavaltuutetun kautta tapahtuvaksi (18 §:n 2 momentti) voi tietyissä tapauksissa olla hyväksyttävää salaisen tiedonhankinnan tai käynnissä olevan rikostorjunnan suojaamiseksi, mutta tällaisen poikkeuksen tulisi olla ajallisesti ja asiallisesti rajattu, eikä sen tulisi johtaa siihen, ettei luokitellulla henkilöllä ole käytännössä koskaan mahdollisuutta saada tietää luokittelustaan tai riitauttaa sitä. Katson, että jatkovalmistelussa tulisi arvioida mahdollisuutta säätää erillisestä, riippumattoman elimen suorittamasta jälkikäteisestä valvonnasta tai muutoksenhakukeinosta luokittelupäätöksiin siltä osin kuin niitä ei muutoin saateta asianosaisen tietoon.

Korostan lisäksi, että ehdotetun mukaisesti keskukseen voi kertyä huomattava määrä rekisteröitäviä tietoja mahdollisesti ainakin osin tulkinnanvaraisissa tilanteissa. Samoin tiedon luovutuksia tullee olemaan varsin paljon.

Sen vuoksi pidän tärkeänä tietojen luovutusten dokumentointia osana rekisteröityjen oikeusturvaa.

Kuten hallintovaliokunta lausunnossaan 40/2014 vp ”Epäiltyjen tietojärjestelmä (Epri), henkilötietojen käsittely, valvonta ja tietosuoja” totesi:

”Kysymys on poliisin vastuullisuudesta ja tilivelvollisuudesta (accountability) salaisten rekisterien sekä taktisten ja teknisten menetelmien toimintakentällä eli siis ympäristössä, joka ei ole julkinen eikä läpinäkyvä. Salaisella toimintakentällä vastuullisuus edellyttää tilivelvollisuutta ja toimintojen kirjaamista (audit trail) eli selkeitä vastuuasemia, kattavaa dokumentointia ja valvontaa. Rekisterinpitäjän on kyettävä osoittamaan rekisteröinnin laillisuus. ”Accountability” tarkoittaa myös sitä, että poliisi on auktorisoidun tahon kysyessä velvollinen esittämään täydellisen selvityksen toiminnastaan (audit trail). Uskottava valvonta ei valiokunnan mielestä voi järjestelmään liittyvien epäiltyjen rakenteellisten puutteiden ja virheiden vuoksi toteutua pelkästään poliisin sisäisenä valvontana. Poliisin hierarkkisen organisaation yläpäässä kohdataan välttämättä niin sanottuja vaarallisia työyhdistelmiä ja törmätään itsekriminointisuojaan liittyviin ongelmiin.”

Mielestäni laissa tulisi säätää keskuksen tekemien tietojen luovutusten dokumentoinnista sellaisella tavalla, että luovutusten jälkikäteinen ulkopuolinen kontrolli on mahdollista.

Oikeusasiamies

Jari Råman

Esittelijäneuvos

Mikko Eteläpää

Eteläpää Mikko

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia - Oikeusasiamies Jari Råman